

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/3/2024
Identifikačné číslo spisu:	1119211704
Dátum vydania rozhodnutia:	19.02.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1119211704.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu obchodnej spoločnosti DAREL, s.r.o., Bratislava, Na barine 16, IČO: 36672513, zastúpenej spoločnosťou Zvara advokáti s.r.o., Bratislava, Námestie SNP 1, IČO: 46547878, proti žalovanej K. G., narodeney Y., zastúpenej JUDr. Jozefom Horňákom, Völkovce, Janka Kráľa 12, o určenie existencie záložného práva k nehnuteľnosti, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (predtým Okresný súd Bratislava II) pod sp. zn. B2-52C/70/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. mája 2023 sp. zn. 3Co/55/2022, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (teraz Mestský súd Bratislava IV) (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 24. septembra 2021 č. k. 52C/70/2019-421 zamietol žalobu, ktorou sa domáhal určenia, že záložné právo zapísané v katastri nehnuteľností vedenom pre katastrálne územie K. v mestskej časti B. - J. na liste vlastníctva č. XXX (ďalej len „LV č. XXX“), zaťažuje stavbu na parcele registra „C“ č. XXXXX/X o výmere 103 m², súpisné číslo XXXXX; a žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.1. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že došlo k platnému postúpeniu pohľadávky právneho predchodcu žalobcu ISTROBANKA, a.s., ktorej právnym nástupcom bola ČSOB, a.s., na CASH COLLECTORS SK, s.r.o., a následne na žalobcu a tiež, že došlo aj k oznámeniu o postúpení pohľadávky postupcom. Nepovažoval za sporné, že pohľadávka žalobcu bola riadne prihlásená do dedičského konania po zomrelom K., a že táto bola zahrnutá medzi pasíva dedičstva, čo vyplýva z rozhodnutí vydaných v tomto konaní. Keďže došlo k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu ako nadobúdateľa pohľadávky zabezpečenej záložným právom, v súlade s ustanovením § 151c ods. 3 Občianskeho zákonníka prešlo aj tvrdené záložné právo; žalobca je tak aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby. Pri posudzovaní, či je na požadovanom určení naliehavý právny záujem dospel k záveru, že na strane žalobcu existuje právna neistota týkajúca sa zabezpečenia jeho pohľadávky a jej vymožiteľnosti, ktorú je možné vyriešiť požadovaným určením, a teda žalobca má naliehavý právny

záujem na určení, nakoľko toto môže viesť k odstráneniu jeho právnej neistoty a k zlepšeniu jeho právneho postavenia.

1.2. Následne sa súd prvej inštancie zaoberal otázkou, čo bolo predmetom záložnej zmluvy, a či predmet zálohu, tak ako je uvedený v záložnej zmluve, v čase jej uzavretia existoval. V konaní nebolo sporným, že v priebehu dedičského konania bol zistený rozdiel medzi skutkovým stavom a zápisom práv zo záložnej zmluvy v katastri nehnuteľností, a následne došlo k zosúladieniu skutkového stavu s evidenciou v katastri nehnuteľností, čo spôsobilo, že na nehnuteľnosti aktuálne zapísanej na LV č. Y. ako stavba postavená na parcele č. 14518/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 103 m², nie je vyznačené záložné právo a stavba - rodinný dom súpisné číslo XXXX, na ktorej viazlo záložné právo v prospech žalobcu, bola odstránená a vymazaná z evidencie katastra nehnuteľností. S poukazom na ustanovenie § 46a Občianskeho zákonníka konštatoval, že ak žalobca tvrdí, že došlo k omylu v označení predmetu záložného práva, mohol by sa dovolávať neplatnosti záložnej zmluvy; žalobca a ani jeho právni predchodcovia však nikdy netvrdili, že záložná zmluva je neplatným právnym úkonom a nikdy sa z dôvodu omylu jej relatívnej neplatnosti nedovoľovali. Žalobca žiada napriek údajnému omylu zachovať platnosť záložnej zmluvy, avšak k úplne inému predmetu záložného práva, než aký je označený v zmluve, čo však nie je možné, nakoľko právnym následkom omylu v predmete zálohu v záložnej zmluve nemôže byť vznik záložného práva na iný predmet zálohu, za stavu, keď zo žiadneho listinného dôkazu ani okolností uzavretia zmluvy nevyplyva, že by vôľa zmluvných strán v čase uzavretia zmluvy smerovala k založeniu nehnuteľnosti - stavby na parcele č. XXXXX/X a nie k nehnuteľnosti uvádzanej v záložnej zmluve; navyše predmetné stavby stoja každá na inom pozemku, a to na parcele č. XXXXX a na parcele č. XXXXX/X, ktorá vznikla rozdelením pôvodnej parcely č. XXXXX. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že žalobca jednoznačne nepreukázal, že v danom prípade skutočne došlo k omylu v označení predmetu záložného práva, ak bez pochybností nepreukázal, že v čase podpisu záložnej zmluvy existoval na parcele č. XXXXX rodinný dom súpisné číslo XXXX, nakoľko z predložených listín vyplýva len to, že uvedený dom bol zbúraný pravdepodobne niekedy v roku 1995, čo však tiež nebolo preukázané.

1.3. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že ak by došlo k zbúraniu rodinného domu so súp. č. Y. na parc. č. XXXXX po podpise záložnej zmluvy, tak by platilo, že predmetná záložná zmluva by bola zmluvou platnou, avšak záložné právo zaniklo v dôsledku zániku predmetu zálohu. Platí, s poukazom na ustanovenie § 151 md ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka, že záložné právo zaniká zánikom všetkých vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, na ktoré sa záložné právo vzťahuje. Pokiaľ by v čase uzavretia záložnej zmluvy predmetná nehnuteľnosť - rodinný dom so súp. č. XXXX postavený na parc. č. XXXXX existoval a následne (po podpise záložnej zmluvy) došlo k jeho odstráneniu/zbúraniu, došlo by k zániku predmetu záložného práva a záložnému veriteľovi vzniklo právo vyzvať žalovanú na doplnenie predmetu zálohu a taktiež záložný dlžník zodpovedá záložnému veriteľovi za škodu, ktorá mu týmto vznikla (§ 420 Občianskeho zákonníka). Ak by bolo pravdivé tvrdenie žalobcu, že pri uzatváraní záložnej zmluvy vychádzal v dobrej viere z údajov zapísaných v katastri nehnuteľností na LV č. XXX, a že skutočný stav zodpovedá stavu v katastri nehnuteľností, pričom touto argumentáciou sa snaží vyvodzovať právny následok jeho dobromyseľnosti v podobe vzniku záložného práva k novému rodinnému domu súpisné číslo XXXXX na parcele č. XXXXX/X, uvedené súd považoval za neopodstatnené, keď predmetom záložnej zmluvy je celkom jednoznačne rodinný dom súpisné číslo XXXX na parcele č. XXXXX a jeho presvedčenie o existencii nového rodinného domu a dobrá viera nemôžu založiť vecné právo k nehnuteľnosti, ktorá bez akýchkoľvek pochybností nebola predmetom záložnej zmluvy.

1.4. Námietku premlčania vznesenú žalovanou súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodnú, nakoľko predmetom konania nie je ani konanie o uloženie povinnosti uhradiť zabezpečovanú pohľadávku, ani výkon záložného práva žalobcom, ale určenie existencie záložného práva k nehnuteľnosti a k požadovanému určení je námietka premlčania záložného práva bezpredmetná. Námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie pre uvedenie nesprávneho rodného priezviska žalovanej v žalobe nepovažoval za neopodstatnenú, nakoľko išlo len o chybu v písaní, ktorú žalobca v priebehu konania opravil; zdôraznil, že rodné priezvisko nie je obligatórnou náležitosťou označenia strany sporu a žalobca žalovanú v žalobe označil správne menom, priezviskom, dátumom narodenia a adresou trvalého pobytu, čo vyhovuje ustanoveniu § 133 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého na správne označenie žalovanej fyzickej osoby postačuje uviesť meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu alebo

pobytu, dátum narodenia alebo iný identifikačný údaj, a táto bola na základe uvedených údajov riadne a nezameniteľne identifikovaná.

1.5. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 262 ods. 2 CSP tak, že žalovanej, ktorá mala v konaní plný úspech, priznal proti neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu, rozsudkom z 18. mája 2023 sp. zn. 3Co/55/2022 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil; a žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí dôvodil, že súd prvej inštancie v preskúmvanej veci vykonal podľa odvolacieho súdu náležité dokazovanie; na zistený skutkový stav veci aplikoval prislúchajúce zákonné ustanovenia; v odôvodnení rozsudku sa vysporiadal s argumentáciou sporových strán, a preto sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, konštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia a poukázal na ne (§ 387 ods. 2 CSP). Ďalej uviedol, že medzi opisom skutkových zistení súdom prvej inštancie uvedenom v odôvodnení rozsudku a tvrdeniami žalobcu v odvolaní, ktoré sú zhodné s jeho vyjadreniami s prvostupňovým konaním, nie je žiaden rozdiel. Súd prvej inštancie existenciu geometrického plánu a zápis vykonaný v katastri nehnuteľností podľa neho, podľa odvolacieho súdu bral do úvahy pri právnom posudzovaní veci. Podľa odvolacieho súdu námietky žalobcu proti právnomu posúdeniu veci smerujú k záveru, ktoré súd prvej inštancie zhrnul do otázky, čo bolo predmetom záložnej zmluvy, a teda či predmet zálohu, tak ako je uvedený v záložnej zmluve v čase jej uzavretia existoval (bod 33. až 36. odôvodnenia rozsudku). Podľa žalobcu, súd nesprávne vyhodnotil listiny založené v spise, ktoré preukazujú, že aj keď v čase uzatvorenia záložnej zmluvy bola v katastri nehnuteľností evidovaná pôvodná stavba so súpisným číslom XXXXXX, v skutočnosti už bola odstránená a znalec pre účely zriadenia záložného práva na zabezpečenie úveru a neskôr dedičského konania obhliadol už nový dom, ktorý nemal súpisné číslo a nebol zapísaný v katastri nehnuteľností.

2.2. Odvolací súd pri preskúmvaní rozhodnutia dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa primerane vysporiadal s argumentáciou žalobcu k tvrdeniam o omyle pri uvádzaní rodinného domu do záložnej zmluvy. V danej veci aj keď niektoré okolnosti by podľa odvolacieho súdu mohli podporovať tvrdenia žalobcu o omyle pri označení rodinného domu v záložnej zmluve, súd prvej inštancie v prvom rade rešpektoval to, že žalobca žiadal, aby sa zmluva považovala za platnú, i keď došlo k omylu pri identifikácii zálohu, čo ho viedlo ku konštatovaniu, že právnym následkom omylu v predmete zálohu nemôže byť vznik záložného práva na iný predmet zálohu (nový rodinný dom), za stavu, keď zo žiadnej listiny predloženej v konaní, ani z okolností uzavretia zmluvy uvádzaných sporovými stranami nevyplynulo, že vôľa zmluvných strán, najmä dlžníka v čase uzatvárania zmluvy smerovala k založeniu stavby na parcele č. XXXXX/X a nie tej, ktorá bola uvedená v záložnej zmluve.

2.3. Pri rozhodovaní bral súd prvej inštancie do úvahy to, že žalobca nepreukázal, že rodinný dom so súpisným číslom XXXX parcele č. XXXXX bol naozaj v roku 1995 zbúraný a skutočnosť, že znalec D. L. V. pri vypracovávaní posudku č. 11/96/A opakovane (3x) pri ohliadke nezistil rozdiel medzi skutočným stavom a stavom zapísaným v katastri nehnuteľností, pričom tento rozdiel musel byť zjavný. Hodnotenie dôkazov (prisudzovanie im hodnoty závažnosti (dôležitosti) pre rozhodnutie, hodnoty zákonnosti, hodnoty pravdivosti, popri prípade hodnoty vierohodnosti) vykonané súdom prvej inštancie a ich celkové posúdenie z uvedených hľadísk v danej veci podľa odvolacieho súdu poskytovali dostatočný podklad pre vyvodený záver, že žalobca v konaní nepreukázal, ktorý rodinný dom neb. K. G. a žalovaná založili na zabezpečenie pohľadávky ISTROBANKY, a.s., resp. že dlžník chcel na zabezpečenie pohľadávky banky založiť nový dom a ani to, že starý rodinný dom súpisné číslo XXXX v čase podpisu záložnej zmluvy neexistoval, nakoľko z predložených listín vyplynulo len to, že tento bol údajne zbúraný pravdepodobne niekedy v priebehu roka 1995 (toto skutkové tvrdenie však nebolo preukázané). Vzhľadom na to, že žalobca v odvolaní neuviedol skutočnosti, ktoré by preukazovali nesprávnosť napadnutého rozhodnutia a odvolací súd ním uvádzané tvrdenia nepovažoval za spôsobilé prívodiť jeho zmenu, rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP v celom rozsahu potvrdil.

2.4. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanoveniami § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej, ktorá mala vo veci úspech, priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), jeho prípustnosť odôvodnil § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolateľ od začiatku sporu tvrdil, že v čase uzatvorenia záložnej zmluvy medzi veriteľom (dnes žalobca) a dlžníkom s manželkou (dnes len žalovaná) nehnuteľnosť - pôvodný dom, zapísaný na liste vlastníctva záložcov so súp. číslom Y. resp. Y. neexistoval, nakoľko už bol odstránený. De iure je skutkové tvrdenie nesporné, ak sa aplikuje právna domnienka uvedená v § 151 ods. 1 CSP, podľa ktorej platí, že skutkové tvrdenie je nesporné, ak ho protistrana nepoprela vôbec, ak sa k tvrdenej skutočnosti nevyjadřila, alebo ak ho síce poprela, avšak neúčinne. Aj v písomnej záverečnej reči žalovaná práve naopak uviedla len to, že ak nehnuteľnosť (pôvodná stavba) neexistovala, nemohlo k nej vzniknúť záložné právo, čo znamená, že vôbec nepoprela skutkové tvrdenie žalobcu, že v čase uzatvorenia záložnej zmluvy pôvodný dom neexistoval, a predmetom záložného práva bol už nový dom, v tom čase bez súpisného čísla. Odvolací súd sa však rovnako ako súd prvej inštancie tak zásadnou námietkou žalobcu vôbec nezaoberal a ani sa k nej nevyjadřil. Nezaoberal sa ani skutočnosťou, že to boli práve záložcovia, ktorí omyl veriteľa spôsobili, keď geometrický plán nevložili do katastra nehnuteľností a v záložnej zmluve ponechali pôvodnú identifikáciu parciel vrátane súpisného čísla už neexistujúcej stavby. Žalobca ďalej tvrdí, že záložná zmluva je platná; záložné právo k parcelám zostalo zachované aj napriek zmene, vyvolanej geometrickým plánom a rozdelením parciel špecifikovaných v záložnej zmluve podľa evidencie v katastri nehnuteľností v čase podpísania záložnej zmluvy. Ak by odvolací súd dôsledne posudzoval hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie s prihliadnutím na ich dôležitosť, hodnoty zákonnosti, hodnoty pravdivosti, prípadne vierohodnosti ich postupnosti, musel by prisvedčiť žalobcovi, že závery, ku ktorým dospel súd prvej inštancie, s dôrazom na konkrétne dôkazy, nie sú správne. Odvolací súd sa námietkou žalobcu, poukazujúceho na jeden zo základných dôkazov preukazujúcich odstránenie stavby - pôvodného domu, geometrický plán vyhotovený dňa 3. 2. 1995 a autorizovaný katastrálnym úradom dňa 7. 3. 1995 vôbec nezaoberal, a to ani v spojení s kúpnu zmluvou, ktorou dlžník X. G. so žalovanou nadobudli do bezpodielového spoluvlastníctva nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXX kat. územie K., v ktorej sa v časti samotného návrhu na vklad prevádzaných a nadobúdaných nehnuteľností dom so súpisným číslom XXXX ani neuvádza. J. z dôkazu, žiadosti žalovanej o povolenie na odstránenie stavby z 26. 2. 2013, teda s odstupom osem rokov od vypracovania a zamerania nového domu geometrickým plánom, adresovanej stavebnému úradu jednoznačne vyplýva, že bola len účelová, v snahe o zosúladenie rozporu v evidencii katastra nehnuteľností so skutočným stavom. Ak teda odvolací súd skutkové závery súdu prvej inštancie len prevzal bez toho, aby námietky žalobcu dôsledne vyhodnotil, prípadne zopakoval dokazovanie a poskytol žalobcovi dôsledné vysvetlenie ako posúdil tie zásadné dôkazy, ktorými žalobca preukazoval odstránenie stavby starého domu pred podpísaním záložnej zmluvy, porušil tým právo žalobcu na spravodlivý súdny proces. Za nesprávne považuje žalobca aj úvahy odvolacieho súdu týkajúce sa posúdenia prejavu vôle strán záložnej zmluvy, s dôrazom na úmysel záložcov, ktorým bolo nesporne zabezpečenie úveru poskytnutého veriteľom dlžníkovi X. G.. Odvolací súd potvrdil rozsudok prvoinštančného súdu z dôvodu, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že pôvodný dom v čase uzatvorenia záložnej zmluvy neexistoval. Odvolací súd ani prvoinštančný súd nedali odpoveď na otázku, či je možné priznať záložné právo k nehnuteľnosti, ktorá nebola v záložnej zmluve označená úplne, aj keď preukázateľne z dôvodov, osobitných, špecifických okolností preukázaných v prejednávanej veci. Aj v tomto smere sa žalobca domnieva, že súdy nižšej inštancie z argumentácie žalobcu, predložených listinných dôkazov a skutkových zistení dospeli k nesprávnym skutkovým záverom.

3.2. Dovolateľ navrhuje dovolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň žiada, aby dovolací súd priznal žalobcovi v plnom rozsahu nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dôvody dovolania uvádzané žalobcom nemajú podstatný význam pre toto konanie. Súdy správne posúdili konkrétne okolnosti vzniku záložného práva na základe listinných dôkazov a riadne a zrozumiteľne ich odôvodnili. V podaní sa žalobca zaoberá otázkami, ktoré boli v prvoinštančnom a odvolacom konaní súdov preukázané a odôvodnené. Žalovaná považuje podané dovolanie za neprípustné, a preto požaduje, aby dovolací súd dovolanie odmietol, alebo aby ho ako nedôvodné v zmysle § 448 CSP zamietol.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8.2. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

9. Dovolateľ namietal nedostatočné zistenie skutkového stavu veci, ako aj nesprávne vyhodnotenie dôkazov. Najmä poukazoval na to, že podľa jeho názoru v čase uzatvorenia záložnej zmluvy medzi veriteľom a dlžníkom s manželkou nehnuteľnosť - pôvodný dom, zapísaný na liste vlastníctva záložcov so súp. číslom XXXXXX resp. XXXX neexistoval, nakoľko už bol odstránený, pričom dovolateľ namietal, že žalovaná skutkové tvrdenie žalobcu nepoprela; že odvolací súd sa námietkou žalobcu poukazujúceho na jeden zo základných dôkazov preukazujúcich odstránenie stavby - pôvodného domu, geometrický plán vyhotovený dňa 3. 2. 1995 vôbec nezaoberal, a to ani v spojení s kúpnu zmluvou, ktorou dlžník X. so žalovanou nadobudli do bezpodielového spoluvlastníctva nehnuteľnosti; že odvolací súd skutkové závery súdu prvej inštancie len prevzal; a že za nesprávne považuje aj úvahy odvolacieho súdu týkajúce sa posúdenia prejavu vôle strán záložnej zmluvy, s dôrazom na úmysel záložcov.

10. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

11. Dovolací súd k tejto námietke dovolateľa uvádza, že dokazovaním je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa

návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/2012/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti, (čo v konečnom dôsledku môže viesť dokonca až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/219/2013, 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/134/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/86/2012 a 7Cdo/36/2011).

12. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré dovolateľ naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012).

13. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani v zmysle novšej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

14. Konanie odvolacieho súdu v prejednávanej veci však takéto vady nevykazuje. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, pričom podľa názoru dovolacieho súdu zistené skutkové závery odvolacieho súdu nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý (riadny) proces.

14.1. Dovolací súd poukazuje na tvrdenie žalovanej, na ktoré prihladal odvolací súd, ktorá poprela tvrdenie žalobcu, že netvrdila, že v čase uzavretia záložnej zmluvy pôvodná stavba existovala, a že nespochybnila tvrdenie o odstránení stavby už pred podpísaním záložnej zmluvy, nakoľko sa k uvedenému v konaní nevyjadrovala, ale poukazovala na svoju žiadosť o povolenie zbúrania tejto stavby z 26. 2. 2013, kde uviedla dátum ukončenia zbúrania stavby 1. 6. 1995.

14.2. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí v bode 16. dostatočným spôsobom dôvodil, že „...preskúmal hodnotenie skutkových zistení súdom prvej inštancie a nezistil žeby tieto nemali oporu vo vykonanom dokazovaní. Súd prvej inštancie pri dokazovaní zistil a uviedol to v odôvodnení napadnutého rozsudku, že v odôvodnení uznesenia Okresného súdu Bratislava I z 29. 11. 2011 č. k. D 462/95-380, právoplatného 3. 2. 2012, opraveného uznesením z 21. 11. 1997 č. k. D 462/95, D not 167/95, právoplatným 3. 7. 1998, je uvedené, že znalkyňa D. v znaleckom posudku z 20. 12. 2005 č. 12/2005 upozornila na to, že pôvodný dom súpisné číslo Y. bol pravdepodobne v roku 1995 alebo skôr zbúraný, že geometrický plán nového stavu nie je k dispozícii a stavebné povolenie na nový rodinný dom bolo vydané v roku 1995, avšak rodinný dom bol označený súpisným číslom až v roku 2011. Z vyjadrenia žalobcu zas, že geometrický plán, ktorý bol vypracovaný 3. 2. 1995 pod č. 31321704/221-112/95 pred uzavretím úverovej zmluvy a v katastri nehnuteľností bol zapísaný pod č. Z - 3409/14 v roku 2014,

rozdelil pôvodnú parcelu č. XXXXX na parcelu č. XXXXX/X, parcelu č. XXXXX/X a parcelu č. 14518/3 a rodinný dom so súpisným číslom XXXXX zapísal na parcelu č. XXXXX/X. (napr. bod č. 18. a 22. odôvodnenia rozsudku). Medzi opisom skutkových zistení súdom prvej inštancie uvedenom v odôvodnení rozsudku a tvrdeniami žalobcu v odvolaní, ktoré sú zhodné s jeho vyjadreniami s prvostupňovým konaním, nie je žiaden rozdiel. Súd prvej inštancie existenciu geometrického plánu a zápis vykonaný v katastri nehnuteľností podľa neho podľa odvolacieho súdu bral do úvahy pri právnom posudzovaní veci.“.

14.3. Taktiež súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí v bode 36. vyhodnotil, že „...menovaný znalec Ing. V. oceňoval predmetnú nehnuteľnosť už pri uzatváraní kúpnej zmluvy podpísanej dňa 02. 09. 1992 medzi neb. K. G. a K. G. ako kupujúcimi a F. Q. a P. Q. ako predávajúcimi, ktorej predmetom bol práve prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam: rodinný dom s príľahlou záhradou v B., ktoré nehnuteľnosti sú zapísané v EN, kat. úz.: B. na LV č. Y. pod parc. č. XXXXX zast. pl. vo výmere 85 m² a parc. č. XXXXX záhrada vo výmere 163 m². V článku III. zmluvy bola dohodnutá kúpna cena 550.000 Kčs s tým, že dohodnutá kúpna cena bola určená so zreteľom na znalecký posudok č. 29/92 D.. L. V. z 02. 09. 1992. Následne tento istý znalec vykonal ocenenie tejto nehnuteľnosti aj v súvislosti s podpisom záložnej zmluvy a následne tretíkrát aj pre potreby dedičského konania. Ak by teda bol v roku 1995 v čase vypracovania znaleckého posudku pôvodný rodinný dom so súp. č. XXXX na parc. č. XXXXX zbúraný a na jeho mieste bol postavený nový rodinný dom, ktorý mal byť postavený údajne v roku 1994, je predpoklad, že by si to musel znalec pri ohliadke všimnúť, nakoľko oceňoval rodinný dom s týmto súpisným číslom a na tomto pozemku už predtým v roku 1992. Ak by došlo k zbúraniu rodinného domu so súp. č. XXXX na parc. č. XXXXX po podpise záložnej zmluvy, tak by platilo, že predmetná záložná zmluva by bola zmluvou platnou, avšak záložné právo zaniklo v dôsledku zániku predmetu zálohu. Platí, s poukazom na ustanovenie § 151 md ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka, že záložné právo zaniká zánikom všetkých vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, na ktoré sa záložné právo vzťahuje. Pokiaľ by v čase uzavretia záložnej zmluvy predmetná nehnuteľnosť - rodinný dom so súp. č. Y. postavený na parc. č. XXXXX existoval a následne (po podpise záložnej zmluvy) došlo k jeho odstráneniu/zbúraniu, došlo by k zániku predmetu záložného práva a záložnému veriteľovi vzniklo právo vyzvať žalovanú na doplnenie predmetu zálohu a taktiež záložný dlžník zodpovedá záložnému veriteľovi za škodu, ktorá mu týmto vznikla (§ 420 Občianskeho zákonníka).“.

14.4. Odvolací súd dospel k záveru, že „zo žiadnej listiny predloženej v konaní ani z okolností uzavretia zmluvy uvádzaných sporovými stranami nevyplývalo, že vôľa zmluvných strán, najmä dlžníka v čase uzatvárania zmluvy smerovala k založeniu stavby na parcele č. XXXXX/X a nie tej, ktorá bola uvedená v záložnej zmluve. Pri rozhodovaní bral súd prvej inštancie do úvahy to, že žalobca nepreukázal, že rodinný dom so súpisným číslom Y. parcelné č. XXXXX bol naozaj v roku 1995 zbúraný a skutočnosť, že znalec D.. L. V. pri vypracovávaní posudku č. 11/96/A opakovane (3x) pri ohliadke nezistil rozdiel medzi skutočným stavom a stavom zapísaným v katastri nehnuteľností, pričom tento rozdiel musel byť zjavný.“.

15. Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva a dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižšej inštancie. To, akým spôsobom súd vykonáva a vyhodnocuje jednotlivé dôkazy, na ktoré prihliadne a v akej miere, je vždy vecou konajúceho súdu. Dovolaním sa nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolateľom tvrdené nesprávne hodnotenie dôkazov nie je preto spôsobilé založiť bez ďalšieho zmatečnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

16. To, že dovolateľ so skutkovými závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasil a nestotožnil sa s nimi, nemôže samo osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu podrobne uvádza skutkový stav, ktorý považoval za rozhodujúci, stanoviská účastníkov konania k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení, teda takýto postup je v súlade s § 220 ods. 2 CSP.

18. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

19. Žalovaná bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

20. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.